

HAVAALANI PANDEMİ TEDBİRLERİ VE SERTİFİKASYONU GENELGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Genelgenin amacı, sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında COVID-19 esnasında havacılık faaliyetleri kaynaklı yayılımı önlemek üzere alınması gereken tedbirler ile bu süreçte işletilmekte olan havaalanlarında alınacak tedbirlerle ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Genelge; kara ve deniz üzerinde kurulu olan sivil hava ulaşımına açık havaalanlarını işleten gerçek ve tüzel kişileri, bu havaalanlarında havacılık faaliyetleri yürüten işletmecileri, havaalanı kullanıcılarını ve havaalanı işletmelerinin yönetici personelini kapsar.

(2) Bu Genelge, suya iniş ve kalkış yapılan yerler ile heliportların Pandemi sertifikasyonu ile ilgili usul ve esasları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Genelge, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 437 nci maddesi, 5.6.1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago’da 7 Aralık 1944 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ve Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesi’nin 37 nci maddesi ile Kolaylıklar konulu Ek-9’a dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Genelgede geçen;

- a) AIP: Türkiye Havacılık Bilgi Yayınını,
- b) Bakan: Ulaştırma ve Altyapı Bakanı’nı,
- c) COVID-19: Yeni korona virüsün neden olduğu hastalığa verilen ismi,
- ç) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü’nü,

- d) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- e) Havaalanı İşletmecisi: Havaalanı işletiminden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,
- f) Havaalanı Pandemi Planı: Sertifikasyonun bir parçası olarak Pandemi esnasında ve süresince havacılık faaliyetleri kaynaklı salgının yayılmasını önlemek üzere alınması gereken tedbirler ile müdahaleye ilişkin hareket tarzlarını içeren Havaalanı Pandemi Önleme Tedbirleri adı altında el kitabı niteliğinde hazırlanacak olan prosedürleri,
- g) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nı,
- ğ) İl Pandemi Planı: Ulusal Pandemik İnfluenza Hazırlık Planı'na uygun olarak pandeminin toplumdaki etkisini azaltmak, süresini kısaltmak ve etkilenenlerin en az zarar görmesini sağlamak amacıyla illerde hazırlanacak hazırlık ve faaliyet planını,
- h) İzolasyon: Olası veya kesin COVID-19 vakasının diğer insanlardan ayrılmasını,
- ı) Karantina: COVID-19 vakası ile temas eden kişilere Sağlık Bakanlığı COVID-19 Rehberinde belirtildiği şekli ile uygulama yapılmasını,
- i) Pandemi Komisyonu: Bu Genelge kapsamında görev yapan, Havaalanı Pandemi planının görüşülüp karara bağlanacağı, Pandemiye ilişkin alınabilecek ilave tedbirlerin görüşüleceği, alınan tedbirlerin uygulanmasını denetleyen Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı'nın 25 inci maddesi gereği Mülki İdare Amiri Başkanlığında her havaalanında bulunan Havaalanı Güvenlik Komisyonu'nu. (Komisyona Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Birim Sorumlusu, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün teşkilatlanmadığı havaalanlarında, İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı Bulaşıcı hastalıklardan sorumlu Başkan yardımcısı veya Birim Sorumlusu Acil Sağlık Hizmetleri Yöneticileri ile ihtiyaç duyulan diğer personel de üye olarak katılır),
- j) Pandemi: Dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıkları,
- k) Pandemi Sertifikası: Havaalanının Pandemiye karşı aldığı tedbirlerin yeterliliğine ilişkin belgeyi,
- l) Riskli Bölge: WHO tarafından COVID-19 vaka oranlarının görülme sıklığı ve yoğunluğuna göre belirlenen ülkeleri/bölgeleri, veya Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen ülkeleri/bölgeleri,
- m) WHO: Dünya Sağlık Örgütü'nü,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Havaalanı Pandemi yayılımını önleme tedbirleri ve sertifikasyon gerekliliği

MADDE 5 – (1) Sivil hava ulaşımına açık ve/veya ticari havaalanı işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişilerin, sivil asker ortak kullanılanlar dâhil, işleteceği havaalanı için Şikago Sözleşmesi Ek-9'un sağlık ve salgınla ilgili gereklilikleri ile bu Genelgenin Ek-1'ndeki rehber ile Ek-2'sinde belirtilen tüm tedbirleri alması esastır. Gelişen koşullara göre ilave tedbirler alınır.

(2) Her havaalanı işleticisi, Şikago Sözleşmesi Ek-9'da belirtilen standart ve tavsiyeler ile COVID-19 önlem ve tedbirlerine uygun olarak "Havaalanı Pandemi Önleme Tedbirleri" El Kitabını hazırlayarak Pandemi Komisyonunun uygun görüşü ile Genel Müdürlüğe sunar.

(3) El kitabında yer alan tedbirlerle ilgili Sağlık Bakanlığı'ndan görüş istenebilir ve uygun olması halinde onaylanır, gerek görülmesi halinde denetim de yapılarak akabinde gerekli uygunluk havaalanı işletmecisine bildirilir.

Havaalanı Pandemi yayılımını önleme tedbirleri sertifikasının geçerliliği

MADDE 6 – (1) Bu Genelge kapsamında verilen sertifika devredilemez. İade edilmediği, geri alınmadığı veya iptal edilmediği sürece, bu Genelge'de belirtilen usul ve esaslara uyulması şartıyla, düzenlendiği tarihten itibaren COVID-19 pandemisi süresince geçerlidir. Gerektiğinde Genel Müdürlükçe bilgi ve belge istenebilir.

(2) Farklı hastalıklardan oluşan pandemiler kapsamında belirlenecek standartlar ile kontrol listeleri çerçevesinde yapılacak başvuruya istinaden Pandemi Sertifikasyonu güncellenir ve bu Genelge'de yapılan düzenlemeler uygulanır.

Sağlık tedbirlerine ait standartlar

MADDE 7 – (1) Havaalanı işletmecileri tarafından, Pandemi süresince havaalanı işletimi için gereken sağlık tedbirlerine ait standartlar gözden geçirilerek, Sağlık Bakanlığı Politikaları çerçevesinde güncellenerek uygulamaya girer.

Havaalanı Pandemi Planı

MADDE 8- (1) Havaalanı Pandemi planında belirtilen havaalanı Pandemi önleme tedbirleri, sertifikasyon sürecinin bir parçasıdır. Bu plan havaalanı işletmecisi tarafından Havaalanı Pandemi Önleme Tedbirleri El Kitabı halinde hazırlanır ve pandeminin yayılmasını önlemek için gerekli tüm tedbirleri kapsar ve il Pandemi planı ile entegrasyonu sağlanır.

(2) Havaalanı Pandemi planının bu Genelge'nin Ek-1 ve Ek- 2'sinde belirtilen hususları içermesi gerekmektedir.

(3) Yeni oluşabilecek farklı pandemiler için de belirlenen Standart ve Kontrol Listeleri bu Genelgeye ek olarak ilave edilecek olup, havaalanı Pandemi planında güncelleme yapılarak bu Genelgenin 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrası kapsamında işlem tesis edilecektir.

Havaalanı pandemiyle mücadele ve risk yönetim sistemi

MADDE 9 – (1) Havaalanı Güvenlik Komisyonu (Pandemi Komisyonu) Pandemi ile ilgili risk analizlerini yapar ve gereken tedbirleri tespit eder. Bu Komisyona Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Birim Sorumlusu, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün teşkilatlanmadığı havaalanlarında İl Sağlık Müdürlüğü temsilcisi ile Acil Sağlık Hizmetleri Yöneticileri, terminal işletmecisinin yöneticisi, yer hizmetleri kuruluşlarının yöneticileri ile ihtiyaç duyulan diğer personel de katılır. Komisyona üye olarak İlçe Sağlık Müdürü veya Toplum Sağlığı Merkezi Başkanının dahil edilmesi önerilir.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan Komisyon, havaalanındaki tedbirlerin uygulanmasını Pandemi süresince yapılacak risk analizlerine göre komisyon tarafından belirlenecek periyotlarda denetler ve sonuçları Genel Müdürlüğe bildirir.

(3) Komisyon, Pandemi esnasında havaalanının işletilebilmesine yönelik alınan tüm risk azaltma faaliyetlerini belirleyerek uygulanmasını sağlar.

(4) Komisyonun Pandemi ile ilgili toplantılarının sekreteryasını havaalanı işletmecisi yapar.

Eğitim faaliyetleri

MADDE 10 – (1) Havaalanı işletmecisi, Pandemi konusunda havaalanında hizmet veren kurum/kuruluşların kendi personellerine gerekli eğitimlerin sürekli olarak verilmelerini sağlamaktan ve takibinden sorumludur. Bu eğitimler Pandemiye ilişkin COVID-19 politika ve uygulamaları ile Genel Müdürlük yönlendirmeleri çerçevesinde belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sertifikasyon İşlemleri

Havaalanı Pandemi sertifikası başvurusu ve sertifikalandırma

MADDE 11 – (1) Pandemi Sertifikası almak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, Şikago Sözleşmesi Ek-9'da belirtilen standart ve tavsiyeler ile bu Genelgenin Ek-1 ve

Ek-2'sinde yer alan tedbirleri alarak buna ilişkin El Kitabını hazırlar ve bu Genelgenin Ek-3'ünde yer alan bilgiler çerçevesinde Genel Müdürlüğe başvurur.

(2) Bu Genelge kapsamında yer alan tüm şartları sağlayan havaalanları, Pandemi nedeniyle NOTAM ile getirilen yolcu seferleri kısıtlamaları kaldırılarak, yolcu trafiğine açılır.

(3) Pandemi Sertifikası almak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, Pandemi süresince Pandemi kısıtlamaları nedeniyle düzenli yolcu trafiğine kapalı olan havaalanını yeniden yolcu trafiğine açılmadan önce Pandemi Sertifikası başvuru dosyasını, Havaalanı Pandemi Komisyonu tarafından incelendikten sonra, Genel Müdürlüğe sunar.

(4) Genel Müdürlük incelemesi sonucunda, var ise eksikliklerin tamamlanmasının ardından, 7 gün içinde uygunluk bildirimini yapar.

(5) Uygunluk bildiriminden sonraki 7 gün içinde Genel Müdürlük tarafından denetleme yapılır. Denetleme sırasında tespit edilen eksiklikler başvuru sahibine en geç 7 gün içinde bildirilir ve eksikliklerin tamamlanması için başvuru sahibinden bir eylem planı istenir. Başvuru sahibi, 7 gün içinde Genel Müdürlüğe eylem planını sunar. Başvuru sahibince eylem planında tüm eksikliklerin tamamlanacağı belirtilen tarihten itibaren 7 gün içerisinde havaalanı, Genel Müdürlükçe tekrar denetlenir. Bu denetimde tekrar eksiklik tespit edilmesi halinde bu fıkrada belirtilen işlemler tekrarlanır.

(6) Genel Müdürlük, başvuru yapılan havaalanında gerekli standartların operasyonel veya fiziki şartlar nedeniyle sağlanamaması durumunda, başvuru sahibinden gerekli risk analizlerinin yapılmasını ve bu analiz sonuçlarına göre pandeminin yayılımını önleyici ilave tedbirler almasını ister.

(7) Genel Müdürlük tarafından tüm eksikliklerin tamamlanıp tamamlanmadığının değerlendirilmesi yapılır. Değerlendirme sonucunun olumlu olması durumunda Genel Müdürlükçe bu Genelge'nin Ek-4'ünde yer alan Havaalanı Pandemi Sertifikası düzenlenir ve Bakan'ın imzasıyla havaalanı işletmecisine verilir.

(8) Sertifika verilen havaalanları ve varsa Pandemi süresince işletim şartları AIP'nin ilgili bölümlerinde yayımlanır.

(9) Havaalanının ve terminal binalarının yolcular ve personel tarafından kullanılmayan bölümlerinde bu Genelgenin Ek-1: Havaalanı Covid-19 Standartları Rehberi ile Ek-2'sinde belirtilen kontrol listelerindeki hususlar aranmaz. Bu bölümler sertifika başvurusunda havaalanı işletmecisince belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk, Denetleme ve İdari Yaptırımlar

Sorumluluklar

MADDE 12 – (1) Havaalanı işletmecisi, faaliyetlerinin 14.10.1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa ve bu Genelge hükümlerine uygun şekilde yürütülmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur ve bu konuda her türlü tedbiri alır ve/veya aldırır.

(2) Havaalanı işletmecisi, Pandemi süresince işlettiği havaalanındaki hizmetlerini Genel Müdürlükçe belirlenen standartlarda yürütülmesi için, El Kitabında belirtilen usul ve esaslara uygun işlem yapar. Havaalanı işletmecisi asli sorumlu olmak üzere, terminal işletmecisi ile havaalanında faaliyet gösteren diğer tüm havaalanı kullanıcıları, havaalanına ait Pandemi standartlarına ilişkin kurallara uymak zorundadır.

(3) Havaalanı işletmecisi, Pandemi süresince işlettiği her bir havaalanı için AIP’de yayımlanmak üzere gerekli tüm havacılık bilgilerini tam ve doğru bir şekilde hazırlar, bu bilgiler doğrultusunda Pandemi süresince işletim faaliyetlerini gerçekleştirir, bu bilgilerin değişmesi veya standartlarda sapma olması halinde gerekli güncellemelerin/notamların yapılmasını sağlar.

(4) Bu Genelge ile eklerinde yer alan esasların ve doğabilecek ihtiyaçların havalimanı işletmecisi koordinesinde aksatılmadan yürütülebilmesi için havalimanında hizmet veren tüm kurum/kuruluş ve müstecirler alınması gereken tedbirleri kendi faaliyet alanları ve personeli için almakla yükümlüdür.

(5) Havaalanı işletmecisi, havaalanında havacılık faaliyetleri yürüten işletmeciler ile diğer tüm havaalanı kullanıcılarını havaalanına ait Pandemi standartlarına ilişkin kurallara uymaya zorlayıcı tedbirleri alır.

(6) Havaalanında Pandemi standartlarını sağlamak üzere, havaalanında havacılık faaliyetlerini yürüten işletmeciler ile diğer tüm havaalanı kullanıcıları, pandeminin yayılımı veya tehlikesi ile ilgili vaka, kusur ve hataları havaalanı işletmecisine en kısa süre içinde bildirir ve havaalanı işletmecisi ile işbirliği yapar.

(7) Havaalanındaki tüm kurum ve kuruluşların Pandemi tedbirlerine uyumluluğu Pandemi Komisyonu adına Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programınının 27 nci maddesinde düzenlenmiş olan Havalimanı Eğitim Araştırma Denetleme Birimi(EADB) tarafından denetlenir. Denetim ekibine il/ilçe sağlık müdürlüğünden katılım sağlanmalıdır. Denetim için gerekli durumlarda ilgili kurum/kuruluşlardan personel desteği alınmalıdır.

Denetleme ve idari yaptırımlar

MADDE 13 – (1) Genel Müdürlük tarafından yapılan denetimlerde, pandeminin yayılımını doğrudan ve ciddi olarak etkileyebilecek nitelikte yetersizlik veya kusur tespit edildiğinde ya da Pandemi Komisyonu tarafından bu konuda Genel Müdürlüğe bildirim yapıldığında, bu durum Genel Müdürlük tarafından havaalanı işletmecisine yazılı olarak bildirilir, yetersizlik veya kusurun derhal giderilmesi istenir.

(2) Belirtilen tedbirlerin alınmaması veya geciktirilmesi halinde havaalanı işletmecisine 2920 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuatta yer alan idari yaptırımlar uygulanır. Genel Müdürlük, yetersizlik veya kusurun ciddiyetine ve toplum sağlığına yönelik mevzuatlara göre havaalanının geçici olarak kapatılması ve karantina uygulanması dâhil her türlü tedbiri alır ve/veya aldırır.

(3) Havaalanını kullanacak yolcuların ve personelin sağlık otoritelerinin belirlemiş olduğu tedbirlere uyması ve kişisel koruyucu donanımları kullanımı zorunludur. Uymayanlar kişiler hakkında Mülki İdare Amirliğince mer'î mevzuat çerçevesinde idari ceza uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15– (1) Bu Genelge hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Ekler:

Ek-1: Havaalanı Covid-19 Standartları Rehberi

Ek-2: Covid-19 İşyeri Kontrol Listesi

Ek-3: Başvuru Formu

Ek-4: Havaalanı Pandemi Sertifikası

Ek-1: Havaalanı Covid-19 Standartları Rehberi

Amaç

Bu standartlar rehberi, ülkemizde ve dünyada etkisini gösteren COVID-19 pandemisinde, havaalanı operasyonlarının hastalığın yayılımını engelleyici bir şekilde gerçekleştirilebilmesi ve risklerin ortadan kaldırılması için havaalanı işletmecilerine, terminal işletmecilerine ve havaalanında faaliyet gösteren tüm kurum/kuruluşlara yardımcı olması amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

Bu standartlar rehberi; WHO International Health Regulation (Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Sağlık Düzenlemeleri), ICAO Annex 9 (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Şikago Sözleşmesi Ek-9 Havaalanı Kolaylıkları), Aviation Medicine Guide for States (Devletler İçin Havacılık Tıbbı Rehberi) vb. uluslararası yayınlar ile Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan COVID-19 rehberi ve ülkemiz ve dünya havaalanlarındaki en iyi uygulama ve örnekler esas alınarak oluşturulmuştur.

Sertifikasyon Sürecinde Dikkate Alınacak Standart Başlıkları

1. Yolcu sağlığı ve güvenliği,
2. Çalışan sağlığı ve güvenliği,
3. Tesislerde alınan ilave önlemler,
4. Kamuoyu bilgilendirmeleri ve iletişim,
5. Kara tarafı operasyonları,
6. Hava tarafı operasyonları,
7. Paydaşların sorumlulukları,
8. Risk analizi ve tedbirlerin gözden geçirilmesi.

1. Yolcu sağlığı ve güvenliği

Havayolunu kullanacak kişilerin havaalanına geliş/havaalanından gidiş için kullanılan özel toplu taşıma araçları da dâhil olmak üzere, havaalanına ulaştıkları andan varış noktalarındaki havaalanından çıkış yapacakları ana kadar yolcu, havaalanı işletmecisi, havayolu kuruluşları, yer hizmetleri kuruluşları vb. kurum/kuruluşların uygulaması gereken standart, tedbir ve önlemler aşağıda verilmiştir:

1. Havaalanını kullanacak yolcuların sağlık otoritelerinin belirlemiş olduğu tedbirler ve kişisel koruyucu donanımları kullanımın zorunludur. Uymayanlar kişiler havaalanı ve tesislerine ve uçağa kabul edilmez.
2. Havaalanına ulaşım için kullanılan servis araçlarının kapasitesi salgın önlemleri çerçevesinde belirlenen oranda sağlanır, Mülki İdare Amiri ilgili toplu taşıma işletmelerini bilgilendirir ve uyarır.
3. Havaalanına ulaşım için özel toplu taşıma servislerini kullanacak olan yolcuların maskesiz servis kullanımına izin verilmez.
4. Havaalanını kullanan yolculara termal kamera ve/veya temassız ısıler ile vücut sıcaklık ölçümleri uygulanır:
Yurtdişi/Yurtdişi Giden Yolcu İçin; Termal kamera ve/veya temassız ısıler ile vücut sıcaklık ölçümü terminal binası girişinde işletici kuruluş tarafından uygulanır.
Yurtdişından Gelen Yolcu İçin; temassız ısıler ile vücut sıcaklık ölçümü ve/veya termal kamera yolcu köprüsünde/terminal gelen yolcu giriş kapısında Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Birimi, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün teşkilatlanmadığı havaalanlarında ise İl Sağlık Müdürlüğü tarafından uygulanır.
5. Havaalanlarına girişlerde personel ve yolculardan ve uçaklara binişlerde yolculardan Hayat Eve Sığar Uygulamasında yer alan ‘‘HES Kodu’’ sorgulaması kimlik eşleştirilerek yapılır ve sonrasında risksiz olarak tespit edilen kişilerin havaalanına girişlerine izin verilir.
6. Maskesiz kişilerin havaalanı ve mtemmimlerine girişine izin verilmez.
7. Sağlık Bakanlığınca havayolu seyahatine uygun olmadığı belirlenen ve Havayollarına bilişim sistemleri üzerinden bildirilen yolcular taşınmaz.
8. Riskli bölgelerden gelecek yolcular için sağlık otoritelerinin belirlemiş olduğu tedbirlere ilaveten teması minimuma indirmek amacıyla, fiziki Őartların elverdiği durumlarda diğer yolculardan farklı giriş çıkış noktaları kullanımını sağlanır.
9. Riskli bölgelerden gelen yolcuların termal kamera/ateş ölçümleri terminal girişinde yapılır. Ateş, ksrk, solunum sıkıntısı olan yolcular tıbbi maske takılarak havaalanı sağlık birimine yönlendirilir ve Sağlık Bakanlığı COVID-19 Rehberine göre yönetilir.
10. Havayolunu kullanacak yolculardan COVID-19 ile ilgili kişisel bilgiler Sağlık Bakanlığı ve gerektiğinde nc ülkeler ile paylaşılmak üzere havayolu tarafından istenebilir. Yanlış beyanda bulunanlar hakkında Genel Mdrlk cezai yaptırımlar uygulanır ve uçuşuna izin verilmez. Hava yolunu kullanacak

yolculardan uçuşları öncesinde havayolu şirketlerine Türkiye sınırları içerisinde ikamet edecekleri adres ve iletişim bilgileri istenir.

2. Çalışan sağlığı ve güvenliği

Pandemi süresince çalışanların kullanması gereken kişisel koruyucu donanımların kurum/kuruluşlarca temin edilmesi ve kullanımını sağlanmalıdır.

- a) Yolcu ve bagajları ile yakın temasta bulunacak personel için kişisel koruyucu donanımlar işveren tarafından temin edilir ve personel tarafından görevde olduğu sürece kesintisiz kullanılır. Bu donanımlar;
  1. Tıbbi maske
  2. Eldiven
  3. Yüz koruyucu / gözlük
- b) Yakın temasta bulunmayacak personel için kişisel koruyucu donanımlar işveren tarafından temin edilir ve personel tarafından görevde olduğu sürece kesintisiz kullanılır. Bu donanımlar;
  1. Tıbbi maske
  2. Eldiven
  3. Yüz koruyucu / gözlük
- c) Terminal binası, çalışılan ofisler, havaalanlarının diğer tesisleri vb. kapalı alanlarda ilgili otoritelerin belirttiği alınması gereken tedbirler (El antiseptiği, araç, malzeme ve donanımların temizlik ve gerektiğinde dezenfeksiyonu, mahallerin dezenfeksiyonu) Kurum/Kuruluşlar tarafından alınır. Alınan tedbirler kontrol edilir ve uymayanlar hakkında Mülki İdare Amirliğince düzenlenecek tutanak esas alınarak Genel Müdürlükçe cezai yaptırım uygulanır.
- d) Operasyonların aksamadan düzenli ve emniyetli devamını sağlamak amacıyla görevli personelin fiziksel ve ruhsal sağlıklarının tamamen yerinde olması gerektiğinden ihtiyaç bulunması halinde personelin eğitimleri tazelenir ve moral motivasyon yönünden desteklenmesi sağlanır.
- e) Personelin COVID-19 vb. virüs salgınları halinde kişisel korunma ve yolcu ile temaslarını ne şekilde sağlayacaklarına ilişkin hijyen, enfeksiyon kontrol önlemleri eğitimi ve sanitasyon, COVID-19 hastalığı bulaşma yolları, el hijyeni, kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı konularında eğitimleri online/uzaktan vb. ortamda verilir. Bu eğitimlerin Sağlık Bakanlığı web sitesindeki eğitim materyali ile uyumlu olması sağlanmalıdır.
- f) Yolcularla yakın temasta bulunacak personelin (güvenlik, danışma, check-in memuru, bagaj görevlileri vb.) işe gelene kadar servis, araba, toplu taşıma vb. ulaşım modlarını kullanacağından gerekli hallerde bu tür durumlarda çalışanların

kullanması için gereken KKE bağı oldukları kurum/kuruluşlar tarafından temin edilir.

- g) Çalışanlara havaalanı ana girişinde (Nizamiye) veya terminal binalarına girişlerinde termal kamera ve/veya temassız ateş ölçer ile vücut sıcaklık ölçümü uygulanır. Ateş, öksürük, solunum sıkıntısı olan çalışanlar tıbbi maske takılarak havaalanı/yerel sağlık birimine yönlendirilir ve Sağlık Bakanlığı COVID-19 Rehberine göre yönetilir.
- h) Personelin görev ve dinlenme mahallerinde bağı bulunduğu kurum ve kuruluş tarafından standartlara uygun el antiseptiği bulundurulur.
- i) Personelin kullandığı araç, gereç, donanımın (telsiz, el dedektörü vb.) dezenfeksiyonunun personelin bizzat kendisince veya görevlilerce yapılması sağlanır.

Aşağıda belirlenen koruyucu malzeme tabloları asgari olarak belirlenmiştir. Kurum-kuruluşlarca yapılacak risk değerlendirmesi sonucu ilave ihtiyaç duyulacak KKE'nin personele temini sağlanır.

Terminal personeli için koruyucu malzeme tablosu:

Terminal İşletmecisi Personeli	Tıbbi Maske	Eldiven	Yüz Koruyucu / Gözlük
İdari Personel	√		
Kara Tarafında Çalışan Personel	√		
Hava Tarafında Çalışan Personel	√		
Temizlik Personeli	√	√	√
Özel Güvenlik Personeli/Kolluk	√	√	√
Teknik / Acil Durum Personeli	√		

*Vücut salgılarıyla temas olasılığı olan personel tarafından N95/FFP2 Maske kullanılabilir.

Yer Hizmetleri için asgari koruyucu malzeme tablosu

Yer Hizmetleri	Yer Hizmetleri Personel	Tıbbi Maske	Eldiven	Yüz Koruyucu / Gözlük	Galoş	Önlük
Ramp	Uçak İçi Temizlik Personeli	√	√	√	√	√
	Yükleme/Boşaltma	√	√			
	Ramp Araç Şoförleri	√	√			
Yük kontrolü ve haberleşme	Harekât Memuru	√	√			
	Check-in Memuru	√	√	√		

Yolcu hizmetleri	Boarding Memuru	√	√	√		
	Kontuar İşçisi	√	√	√		
	Kayıp Eşya Memuru	√	√			
Kargo ve posta	Kargo Memuru	√	√			
	Kargo İşçisi	√	√			
	Şoför, Operatör (Forklift vb.)	√	√			

3. Tesislerde alınan ilave önlemler

a) Havaalanına ait tüm tesisler ve terminal binasında en az 2 metre olacak şekilde sosyal mesafenin korunmasına yönelik önlemler alınır. Söz konusu önlemler alınırken gerek çalışanlar gerekse de havayolunu kullanacak kişiler göz önünde bulundurulur. Bu çerçevede; havayolunu kullanacak kişilerin havaalanına ulaştıkları andan varış noktalarındaki havaalanından çıkış yapacakları ana kadar karşılaşılabilecekleri güvenlik noktaları, check-in, yeme-içme alanları, giriş tahditli salonlar, boarding vb. dahil tüm alanlarda sosyal mesafe önlemleri alınır.

b) Sağlık otoritelerinin önerileri doğrultusunda terminal binaları ve çalışılan mahaller havalandırılır. Her kurum/kuruluş kendi tesisinin havalandırmasından ve bakımından sorumlu olup, havalandırma sistemlerinin bakım sıklıkları artırılır.

Terminal binalarında merkezi ısıtma-soğutma havalandırma sistemleri bulunmakta olup bu sistemlerin normal düzende çalıştırılması durumunda olası enfekte hava Terminal Binasının diğer mahallerine yayılabilir. Bu nedenle:

1. Merkezi ısıtma-soğutma havalandırma sistemleri taze havalı olarak çalıştırılmalıdır.
  2. Havalandırma sistemleri ve klima cihazları oluşturduğu hava sirkülasyonu nedeniyle olası enfekte havanın yayılmasına sebep olacağından, hava akışının yönlendirme panjurları ile insan yoğunluğunun az olacağı bölgelere yapılması sağlanmalıdır
  3. Havalandırma sistemlerine HEPA filtre takılması ve takılan filtrelerin Corona Virus çapından daha küçük seviyede olması, ionizer sistemleri vb. (fiziksel, kimyasal) arındırıcılarla desteklenmesi gerekmektedir. Teknik olarak havalandırma sistemine hepa filtre takılmasının mümkün olmaması durumunda ise en uygun çözüm uygulanmalıdır.
- c) Kişisel teması en aza indirgeyecek şekilde mümkün olduğunca; Online check-in, ödemelerin temassız kartlarla yapılmasının özendirilmesi, check-in kontuarı, yeme içme alanları, danışma ofisleri, boarding kontuarı vb. yerlerde yolcu ile çalışanın karşı karşıya kaldığı alanlarda veya ihtiyaç duyulabilecek her türlü alanda

yapılacak risk analizleri doğrultusunda pileksiglass bariyer veya ayıraç oluşturulması sağlanır.

- d) Toplu olarak bulunulacak alanların kullanımı risk durumuna göre kısıtlanır. Bu çerçevede; çocuk oyun alanları, sigara odaları ve ibadethanelerde sosyal mesafenin korunmasına yönelik tedbirler alınır veya gerek görülmesi halinde kapatılır.
- e) Yolcu, Personel ve Bagaj/Eşya Taraması Sırasında Alınacak Tedbirler:

1. Yolcuların kullanabilmesi için kontrol noktası öncesinde ve sonrasında el antiseptiği yerleştirilecektir,
2. Özellikle yolcu ve personelin sıklıkla kullandığı malzemelerin (tepsi vb.) temizlik ve dezenfeksiyonu yolcu yoğunluğu ve risk değerlendirmesi göz önünde bulundurularak periyodik olarak yapılacaktır,
3. Temasın en aza indirgenmesi için gerekli alternatiflerin güvenlik taramasında kullanılması esastır,
4. Yolcular taramadan geçmeden önce üzerlerinde bulunmaması gereken maddelerin bırakılması sözlü olarak hatırlatılacaktır,
5. Sosyal mesafenin korunmasına uygun şekilde cihaz grubu işletilecek ve gerekirse cihazların yeniden konumlandırılması sağlanacaktır,
6. Kontrol noktasından yolcu ve personel geçişlerinde seyahat dokümanı, kimlik kartı, havalimanı giriş kartı gibi dokümanlara gerekmedikçe dokunulmayacak, gerekli görülmesi halinde eldiven kullanılacaktır,
7. Elle arama gerekirse her elle arama sonrası personelin eldiven değiştirmesi sağlanacaktır.
8. Tarayıcı personele ve cihaz kontrollerinde bulunan personele tıbbi maske ve yüz koruyucu temin edilecektir,
9. Yetkili servis tarafından gerçekleştirilecek bakım ve onarımlarda söz konusu cihazların dezenfekte ettirilerek teslim alınması sağlanacaktır,
10. Havacılık güvenliği konusundaki uygulamalar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından hizmete özel olarak hazırlanan güncel "Havacılık Güvenliği Bülteni" kapsamında gerçekleştirilecektir.

4. Kamuoyu bilgilendirmeleri ve iletişim

- a) Bilgilendirme ekranlarında yolcuları uyarıcı bilgiler yayımlanır.
- b) Havaalanları sosyal medya hesapları ve web sayfalarında alınan tedbirler, çalışmalar ve yolcu bilgilendirmeleri dikkat çekecek şekilde yayımlanır.

5. Kara tarafı operasyonları

- a) Otoparklarda, gelen ve giden yolcu için alınacak tedbirler havalimanı işletmecisi/terminal işletmecisi sorumluluğundadır.
  1. Havaalanlarında giden yolcular için COVID-19 önlemlerinin otopark bölgesinden itibaren başlaması, yolcuların bu bölgede sosyal mesafe kuralına uygun olarak gözlemlenmesi, şüpheli durumlarda havaalanı Pandemi planına göre hareket edilmesi sağlanır.
  2. Havaalanlarına girişlerde personel ve yolculardan ve uçaklara binişlerde yolculardan Hayat Eve Sığar Uygulamasında yer alan “HES Kodu” sorgulaması kimlik eşleştirilerek yapılır ve sonrasında risksiz olarak tespit edilen kişilerin havaalanına girişlerine izin verilir.
- b) Kiralık hacimlerin içinde alınacak tedbirler müstecirlerin sorumluluğundadır,
- c) Çalışan ve yolcu temasına ilişkin tedbirler göz önünde bulundurulur,
- d) Havaalanı diğer tesislerindeki tedbirler faaliyet alanına göre kurum/kuruluşların sorumluluğundadır,
- e) Karşılıklı ve uğurlayıcılara yönelik kısıtlama ve tedbirler havalimanı işletmecisi sorumluluğunda olup, bilet satış, bakım onarım vb. amaçlarla gelen kişilerin durumları havalimanı işletmecisi tarafından ayrıca değerlendirilir
- f) Araç, gereç, malzeme, donanım bakımları ve temizliği ve dezenfeksiyonu,
- g) Atıkların yönetimine ilişkin tedbirler alınır.

Kurum, Kuruluş ve İşletmeler tarafından; bina ve yerleşkelerinde tek kullanımlık tıbbi maske, eldiven gibi kişisel hijyen malzeme atıklarının yönetimi hususunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 07.04.2020 tarihinde yayımlanan Genelge (2020/12) gereklilikleri doğrultusunda düzenleme yapılmalıdır.

1. Tek kullanımlık tıbbi maske, eldiven gibi KKE ağzı kapalı çöp torbasına veya kapaklı çöp kutusuna atılır.
2. Giriş çıkış ve ortak alanlara gri renkte atık kumbarası konulur ve yalnızca bu malzemeler için olduğu üzerinde belirtilir.
3. Bu kumbaralara sadece eldiven maske vb. atılır.
4. Atık kumbaraları kapaklı olur, kullanılmadığı durumlarda kapalı bulundurulur.
5. Kumbara içeresine poşet geçirilir.
6. Kumbara içeresinde 3/4 doluluk olduğu takdirde görevli personel tarafından geçici atık deposuna poşet içeresinde taşınır.

7. Bu atıklar geçici atık deposunda en az 72 saat ağzı kapalı şekilde bekletildikten sonra belediyelere diğer atık olarak evsel atık kapsamında teslim edilir.
8. Atık kumbaraları her bir atık boşaltımı sonrası dezenfekte edilir.
9. Atıkları toplayan personel kişisel koruyucu donanım kullanır.

6. Hava tarafı operasyonları

- a) Giriş kısıtlı salonlar, VIP-CIP, Lounge ihtiyaç duyulan tedbirler havalimanı işletmecisi/terminal işletmecisi tarafından alınmakla birlikte bu alanlardaki kiralık hacimlere ilişkin tedbirler müstecirler tarafından alınır.
- b) Yolcunun hava aracına binışı/inişi, ihtiyaç bulunan yerlerde yer hizmet araçları ile taşınması faaliyet alanına göre ilgili kurum/kuruluşların sorumluluğunda olup, sosyal mesafe başta olmak üzere ihtiyaç duyulan önlemler bu kurum/kuruluşlar tarafından alınır.
- c) Bagaj manipülasyon alanlarında sosyal mesafe başta olmak üzere ihtiyaç duyulan önlemler faaliyet alanına göre ilgili kurum/kuruluşlar tarafından alınır.
- d) Bagajların uçağa yüklenmesi boşaltılması esnasında ihtiyaç duyulan önlemler faaliyet alanına göre ilgili kurum/kuruluşlar tarafından alınır.
- e) Gelen yolcu salonlarında ihtiyaç duyulan tedbirler havalimanı işletmecisi/terminal işletmecisi tarafından alınır.
- f) Uçak temizliği ve dezenfeksiyon faaliyet alanına göre ilgili kuruluşlar tarafından yerine getirilir.
- g) Araç, gereç, malzeme, donanım bakımları ile temizlik ve dezenfeksiyonu gibi tüm tedbirler işleten kurum/kuruluşların sorumluluğundadır.
- h) Atıkların yönetimine ilişkin kurum/kuruluş ve işletmeler tarafından mevcut atık yönetimine ilave olarak; bina ve yerleşkelerinde tek kullanımlık tıbbi maske, eldiven gibi kişisel hijyen malzeme atıklarının yönetimi hususunda Sağlık Bakanlığı önerileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 07.04.2020 tarihinde yayımlanan Genelge (2020/12) gereklilikleri doğrultusunda düzenleme yapılmalıdır.

7. Paydaşların sorumlulukları

Havaalanı içinde hizmet veren kurum, kuruluşların sorumlulukları,

1. Kendi personelinin eğitimi,

2. KKE ve kendi tesislerinin temizlik ve dezenfeksiyonu için malzemelerin temini ve düzenli olarak kullanımı,
3. Tek kullanımlık tıbbi maske, eldiven gibi KKE'lerin atık yönetiminden,
4. Şüpheli vakaların yönetimi Sağlık Bakanlığı COVID-19 rehberine göre yapılır.
5. Havaalanlarına inişi gerçekleşen tüm yurt dışı seferlerinin takibi Sağlık Bakanlığı – Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü birimleri, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün teşkilatlanmadığı havaalanlarında ise İl Sağlık Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilir. Dış hatlar gelen yolcuların termal kameralar ile takibi Hudut Sağlık birimleri tarafından yapılır.
6. Havaalanlarında yurtdışından gelen şüpheli vakalar için özel bekleme alanları oluşturulur ve bu kişilerin yönetimi Sağlık Bakanlığı COVID-19 rehberine göre yapılır.
7. Sağlık birimleri bulunmayan havaalanlarında yurtiçi uçuşlarda karşılaşılabilecek şüpheli vakalar için özel bekleme alanları oluşturulur ve bu kişilerin yönetimi Sağlık Bakanlığı COVID-19 rehberine göre yapılır.
8. Pandemi ile mücadele kapsamında kimyasal dezenfeksiyon uygulamalarının Sağlık Bakanlığı onaylı ürünlerle yapılması şartı aranır.

8. Tesislere Yönelik Alınabilecek Ortak Tedbirler

- 1) El Dezenfektanlarının Türü;
  - a) Alkol bazlı el dezenfektanları tercih edilir, sensörlü kullanım önerilir.
- 2) Ortak Kullanımdaki Kapılar;
  - a) Havaalanlarında özellikle terminal binalarında yolcu/personel kullanımındaki mahallerin kapıları, fiziki imkanlar elverdiği ölçüde bulaşmanın önlenmesi için otomatik açılır/kapanır hale getirilir.
- 3) Yolcuların temasının çok olduğu alanların temizlik sıklığı artırılır.
  - a) Kapı kolu, ekranlar, tırabzanlar, asansör butonları, kontuar üstleri, yürüyen bantların tutacakları, yiyecek içecek alanlarındaki masalar gibi sık temas edilen yerler ile diğer alanların günde 4 kereye kadar temizliği sağlanır.
- 4) Sıklıkla temas edilen yüzeyler dezenfektanla kaplanır.
  1. Dokunmatik ekranlar ve sıklıkla temas edilen yüzeylerin dezenfektan özellikli kimyasallarla sıklıkla temizlenmesi ve/veya tek kullanımla daha uzun koruma sağlayan dezenfektanla süresi içerisinde spreyleneceği/temizlenmesi sağlanır,

2. Bu dezenfeksiyon uygulaması self check-in kioskları, bagaj sarma makineleri, kontuarlar, asansör butonları, asansör ve merdiven tutacakları, danışma masaları, bagaj el arabalarını vb. ekipmanları da kapsayabilir.
- 5) Tuvalet temizliği;
  - a) Tuvalet zeminleri, taşları, pisuarlar önce su ve deterjanla standart olarak temizlenir, sonrasında ise, 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu ile temizlenir.
  - b) Tuvalet temizliği, çöplerin boşaltılması, tuvalet lavabolarının temizliği, tuvalet kapı kolları, sifonlar vb. yerlerin temizlik sıklığı arttırılır. Tuvalet kâğıdı ve klozet kâğıdı haznelerinin dezenfekte edilmesi sağlanır.
- 6) Yerlerin ve halıların dezenfeksiyonu;
  1. Su ve deterjanla temizlik yapılır,
  2. Halı yüzeylerin haftada üç gün vakumlu temizleyici ile temizlenmesi yeterlidir,
  3. Yolcu trafiği yoğun olan alanlar sık sık vakumlanarak temizlenir,
- 7) İmkanlar dahilinde biniş kartlarının(Boarding pass) basılı olarak verilmesi uygulaması yerine SMS/QR Code, Elektronik check-in uygulamalarına geçilmesi teşvik edilir. Mümkün olmaması halinde biniş kartlarının çalışanla temasını en aza indirgeyecek şekilde yolcular tarafından alınmasına yönelik makinelerin kullanımı uygulanabilir.
- 8) Check-in kontuarlarında yolcu kimlik kontrolünün görevlinin yolcuyla temasını önleyecek şekilde TC Kimlik kartının uzaktan temassız okutulmasına ilişkin teknolojilerin uygulamaya konulması teşvik edilir.
- 9) Atıkların alınma sürelerinin kısaltılması sağlanır,
- 10) Müstecirlerce işletilen ticari alanlarda müşterilerin akıllı ödemelerle (minimum nakit alışverişi için) ödeme yapmasını teminen temassız pos kullanımını mecburiyeti getirilir,
- 11) Yeme içme mahallerinde basılı menülerin kaldırılması, online/dijital ekran veya mobil ortamda müşteriye menü sunulmasının sağlanması teşvik edilir,
- 12) Yeme içme mahallerinde tek kullanımlık çatal-bıçak-tabak, baharat, bardak vb. ile servis yapılması teşvik edilir veya riske göre zorunlu tutulur,
- 13) Her bir kullanıcının kullanımından/ayrılmasından sonra yüzeylerin (masalar, sandalyeler) en az % 70 alkolle temizlenmesi sağlanır,
- 14) Yeme içme mahallerinde otomatik sensörlü el dezenfektanı bulundurulması sağlanır,
- 15) Servis masalarında ve müşteri hizmetlerinde tüm ortak alanlarda sosyal mesafenin korunması sağlanır,

- 16) Herhangi bir toplu eğlence aktivitesi düzenlenmesine izin verilmez,
- 17) Gelen/Giden yolcu karşılama/uğurlama alanlarındaki oturma grubu sayısının azaltılması ve uçuşla ilgisi olmayan insan trafiğinin önüne geçilmesi sağlanır,
- 18) Sosyal mesafeye ilişkin işaretlerin ve bildirimlerin yüksek görünürlük ve net talimatlarla düzenli aralıklarla yerleştirilmesi ve ihtiyaca göre belirli aralıklarla en az 2 lisanda (Türkçe-İngilizce) uyarı anonslarının yapılması sağlanır,
- 19) Yolcular için uzun kuyruklara neden olabilecek sağlık kontrolleri yapılmak zorunda olduğundan terminal binası girişlerinde yoğunluğun önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması sağlanır,
- 20) Asansörlerde % 30'dan fazla kapasite kullanımına izin verilmez,
- 21) Sosyal mesafenin korunması ve yolcuların bu doğrultuda kara ve hava tarafında yönlendirilmelerine ilişkin personelin eğitilip terminal binası ve apronda görevlendirilmesi sağlanır,
- 22) Şayet açılacak ise yemek ve ibadet gibi toplu bulunulan alanlarda sosyal mesafe sağlayacak uyarılar saf şeritleri vb. uygulanması yapılır,
- 23) Terminal genelinde tüm yolcu oturma gruplarında, yolcu salonlarında (Gates) sosyal mesafeye göre ayarlamalar yapılması ve oturma grupları üzerine gerekli işaretlemelerin yapılması sağlanır,
- 24) Satış yapılan mağazalarda çalışanlar için KKE kullanımının zorunlu tutulması istenir, yüz yüze hizmet verilen kasiyer bölümleri ve sipariş alınan yemek servis alanları gibi yerlere ilişkin yapılacak risk analizleri doğrultusunda pileksiglass seperatörle tedbir alınması sağlanır.
- 25) Tuvaletlerin periyodik olarak otomatik/manuel dezenfekte edilmesi ile bu işin titizlikle takibine ilişkin çizelgelerin kontrolü sağlanır.
- 26) Yolcuların aprona çıkışında ve uçağa/yolcu köprüsüne binişinde yolcu hizmetleri memuru aracılığı ile sosyal mesafeye uyularak yönlendirilmesi sağlanır,
- 27) Uçuş bilgi ekranlarında (FIDS) COVID-19'a ilişkin yolcuların alması gereken ve havaalanlarında alınan önlemlere dair bilgi yayınlanması sağlanır.
- 28) Bina tesislerde ve terminallerde hava perdesi kullanılmamalıdır.
- 29) Körük havalandırmaları sürekli çalıştırılmalı, geçiş koridorlarının havalandırılmasının yolcu geçişi sırasında dışarıdan temiz hava gelecek şekilde artırılması sağlanmalıdır.
- 30) Havalandırmaların (tüm alanlarda) dışarıdan temiz hava gelecek şekilde çalıştırılması
- 31) Bagaj alım bölümünde, konveyörlerinin bulunduğu bölümde yolcuların sosyal mesafeye uyularak bagajlarını almalarını zorunlu kılacak düzenlemeler yapılmalıdır.

- 32) Bebek bakım odaları her kullanım sonrası tuvalet alanları için önerilen temizlik ve dezenfeksiyon kurallarına göre işleme tabi tutulmalıdır.
- 33) İhtiyacı olanlar için sunulacak portör hizmetlerinde çalışanların KKE kullanımı sağlanmalıdır.
- 34) Hareket yeteneği kısıtlı yolcular için kullanılan tekerlekli sandalye vb. taşıyıcıların düzenli olarak dezenfeksiyonu yapılmalıdır.

9. Risk analizi ve tedbirlerin gözden geçirilmesi.

1. Pandemi Komisyonu marifeti ile ülke ve dünyadaki salgının seyrine ve alınan tedbirlere uygun olarak ilave tedbirlerin alınması sağlanır,
2. Komisyon haftalık risk değerlendirmesi yaparak tedbirleri artırıp azaltabilir.

UÇUŞ ÖNCESİNDE						
ONLINE CHECK-IN	HAVAALANI GİRİŞİ	CHECK-IN BAGAJ BIRAKMA	GÜVENLİK	LOUNGE SALONU	GİDEN YOLCU SALONLARI	YOLCU KÖPRÜSÜ
	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik kontrolü 	<ul style="list-style-type: none"> Biniş kartı üretimi Bagaj teslimi Kimlik kontrolü 	<ul style="list-style-type: none"> Elektronik eşyaları çıkar Sıvıları çıkar Metal eşyaları çıkart 	<ul style="list-style-type: none"> Taze sunum yiyecekler 	<ul style="list-style-type: none"> Boarding kartlarının kontrolü 	
COVID-19 ÖNCESİ						
<ul style="list-style-type: none"> Yolcu bilgilendirmeleri 	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal mesafe Maske kontrolü Ateş kontrolü Termal tarama X-ray alanlarında temizlenmiş /dezenfekte edilmiş tepsiler Seyahat etmeyenlerin terminal binasına alınmaması 	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık ve güvenlik bilgilendirmeleri Maske kontrolü İstisnalar haricinde kabine bagaj alınmaması Bagajların teslimi Dokümanlık olmayan yolcu yönlendirme ekranları Temasız kimlik kontrolü Elektronik biniş kartı 	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal mesafe Maske tak X-ray alanlarında temizlenmiş/dezenfekte edilmiş tepsiler Temasız biniş kartı ve kimlik kontrolü 	<ul style="list-style-type: none"> Yeme içme mahalleri ile ilgili kurallar ve yasaklar genelinde uygulanacak düzenlemelere bağli olacaktır. Gazete ve dergi gibi ürünler bulundurulmayacaktır. Eİ dezenfektanı bulundurulacaktır. Alanda sosyal mesafenin korunmasına dikkat edilmesi ve salonun misafir kabul sayısının belirlenmesi ve aşılması 	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal mesafe Uçuşa uygunluğun son kontrolü 	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal mesafe korunarak uçağa biniş Maske kontrolü Hastalık belirtileri gösteren yolcunun tespiti halinde yolcu köprüsünden çıkarılarak sağlık birimine sevk edilmesi
COVID-19 SONRASI						

EK-2: COVID-19 İŞYERİ KONTROL LİSTELERİ

PANDEMİ SÜRECİNDE HAVAALANLARINDA HAVA/KARA TARAFINDA ÇALIŞAN PERSONELE YÖNELİK KONTROL LİSTESİ

Bu doküman, pandemilere ilişkin belirlenen uygulamaların riskler ortadan kalkıncaya ve normalleşme süreci tamamlanıncaya kadar tüm havaalanlarında eksiksiz olarak yerine getirilmesi ve havaalanlarında belirlenen yeterliliklerin sağlanması sonrasında havaalanlarına Havaalanı Pandemi Sertifikası düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Belirlenen yeterlilikler doğrultusunda havaalanlarında hizmet veren tüm resmi/özel kurum kuruluşların kendi yeterlilik ve kontrol listelerini oluşturmaları ve periyodik olarak denetlemeleri gerekmektedir.

Hava Tarafında Görevli Personel	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Yer hizmetleri personeli arınmış salonda sosyal mesafenin korunmasını sağlıyor mu?			
Yolcunun hava aracına binmesini koruyucu tedbirlere dikkat ederek sağlıyor mu?			
Yolcunun hava aracından inişi koruyucu tedbirler dikkat edilerek sağlıyor mu?			
Gelen yolcu salonlarının temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanıyor mu?			
Uçak temizliği ve dezenfeksiyonu sağlanıyor mu?			
Araç gereç, malzeme ve ekipmanların bakımı, temizlik ve dezenfeksiyonu yapılıyor mu?			
Süregelen atık yönetimine ek olarak Tek Kullanımlık Maske, eldiven gibi kişisel hijyen malzeme atıklarının yönetimi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Genelge (2020/12) gerekliliklerine uygun yapılıyor mu?			
Kara Tarafında Görevli Personel			
Havaalanlarında giden yolcular için COVID-19 önlemlerinin otopark bölgesinden itibaren başlaması, yolcuların bu bölgede sosyal mesafe kuralına uygun olarak gözlemlenmesi, şüpheli durumlarda havaalanı Pandemi planına göre hareket edilmesi sağlanıyor mu?			
Kiralık hacimler sosyal mesafe ve hijyen kuralları kapsamında kontrol ediliyor mu?			
Görevli personelin; KKE kullanımı sağlanmış mı?			
Süregelen atık yönetimine ek olarak tek kullanımlık maske, eldiven gibi kişisel hijyen malzeme atıklarının yönetimi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Genelge (2020/12) gerekliliklerine uygun yapılıyor mu?			
Havaalanına girecek olan yolcu ve personele HES Kodu sorgulaması kimlik eşleştirilerek yapılıyor mu?			
Personelin kullandığı araç gereç donanım (telsiz, el dedektörü, üniforma vb.) dezenfeksiyonu yapılıyor mu?			
Kontrolü Yapan Ad Soyadı İmza:			

Kontrolün Tarihi:	
Uygunsuz durumlar (HAYIR cevabı verilen hususlar) derhal işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.	
İşveren/İşveren Vekili Kaşe/İmza	

**PANDEMİ SÜRECİNDE HAVAALANLARI ÇALIŞAN SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
KONTROL LİSTESİ**

Dezenfeksiyon: 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) (5 l suya yarım küçük çay bardağı)ya da klor tablet(üretici önerisine göre)kullanılabilir veya.% 70 lik alkol 1 dakika süre yüzey dezenfeksiyonu için kullanılabilir.

Maske: Tıbbi Maske

Eldiven: Lateks Eldiven

	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
SERVİS ARAÇLARI			
Servis araçlarında yolcunun sık temas ettiği yüzeyler operasyonel sıklığa bağlı olarak dezenfekte ediliyor mu?			
Servis araçlarının kapasitesi salgın önlemleri çerçevesinde belirlenen oranda sağlanıyor mu?			
Araçlarda el dezenfektanı var mı? Her gün dolu olması sağlanıyor mu?			
Yolculuk sırasında şoför ve yolcular maske kullanıyorlar mı?			
Araç temizlik/dezenfeksiyonu kayıtları tutuluyor mu?			
SEYAHATLER			
Yurt dışından dönen çalışanlara salgın önlemleri çerçevesinde belirlenen gün sayısı kadar ev karantinası uygulanıyor mu?			
Karantina süresi biten çalışanlar sağlık kontrolünden geçiriliyor mu?			
İŞE GİRİŞ ÇIKIŞLAR			
İşyerine giriş noktalarına el dezenfektanı konuldu mu? Her gün dolu olması sağlanıyor mu?			
Parmak okutma, turnike, imza atma gibi temaslı kayıt uygulamaları, temassız sisteme çevrildi mi?			
Giriş çıkışlarda sosyal mesafenin korunması için sistemler uygulanıyor mu? (Geçiş işaretlemeleri, bölüm bölüm soyunma odasına alma, bölüm bölüm giriş çıkış yapma, giriş çıkışın aynı zamanda yapılmaması gibi)			
Her gün ve her vardiya işe girişlerde çalışanların vücut sıcaklığı, temassız ateş ölçer/termal tarama ile ölçülüyor mu?			
Personele işe başlamadan önce ve iş esnasında gerekli hijyen şartlarına uyması sağlanıyor mu?			
Ateş, öksürük, nefes darlığı ve benzeri şikâyeti olan çalışanlar derhal sağlık kuruluşuna yönlendiriliyor mu?			
Sevk kayıtları tutuluyor mu?			
Sağlık kuruluşuna yönlendirilen çalışanların sonuçları takip ediliyor mu?			
COVID-19 saptanan çalışanın temaslı çalışma arkadaşları belirlenen gün sayısı kadarkarantinaya gönderiliyor mu?			
Karantina kayıtları tutuluyor mu?			
Risk grubundaki çalışanlar belirlenerek listelenmesi sağlanıyor mu?			
Listelenen çalışanlar için evden çalışma veya telafi çalışması, yıllık izin kullandırma, kısa çalışma ödeneği gibi çalışanı hem salgına karşı hem de maddi açıdan koruyacak uzaklaştırma yöntemleri belirlenmiş mi?			

Çalışanların psikososyal risk etmenlerine karşı korunması amacıyla, düzenli olarak resmi kurum duyuru, afiş ve broşürleri ile bilgilendirmesi yapılıyor mu?			
Tüm çalışanlar beslenme ve uyku düzenlerinin bağışıklık sistemi üzerindeki etkisi yönünde bilgilendiriliyor mu?			
İşyerine dışarıdan ziyaretler sınırlandırılıyor mu?			
Zorunlu ziyaretlerde maske kullanımı ve el dezenfektanı kullanımı zorunlu tutularak uygulanıyor mu?			
COVID-19 şüphesi bulunan çalışanın bekletilmesi ve ayrı tutulması için bekleme alanı/odası hazırlandı mı?			
COVID-19 şüphesi bulunan çalışanın hastaneye sevki için akış şeması ve prosedürler hazırlandı ve görünür yerlere asıldı mı?			
Bekleme alanına girmek zorunda olan kişiler için gözlük/koruyucu, önlük, tıbbi maske ve eldiven temin ediliyor mu?			
ÇALIŞMA ORTAMI			
Çalışma ortamında sosyal mesafenin korunması için ayarlama yapıldı mı? (Kontuar başında durulacak yerler)			
Personelin asgari düzeyde işe gelmesine ve uzaktan çalışma usullerine ilişkin düzenlemeler yapılmış mı?			
İşyeri ortamı uygun ve yeterli düzeyde havalandırılıyor mu? (ara dinlenmelerde, yemek saatlerinde ve vardiya sonlarında komple havalandırma yapılmalıdır).			
Havalandırma ünitelerinin bakım ve temizlik aralıkları sıkılaştırıldı mı?			
Havaalanı güvenlik noktalarındaki bagaj tepsilerinin düzenli dezenfeksiyonu ve eldiven ile tutulması sağlanıyor mu?			
Personel asansör kullanımı yerine merdiven kullanımına yönlendirildi mi?			
Ortak kullanılan bilgisayar ve donanımları ile telefon, mikrofon, telsiz ve bunlar gibi tüm donanım ve araçlar her kullanıcı değişiminde dezenfekte ediliyor mu?			
Çalışanların tamamına tıbbi maske verildi mi?			
Tek kullanımlık maskelerin sık sık değiştirme imkanı sağlanıyor mu?			
Asansörlerin %30 doluluk kapasitesiyle çalıştırılması, sosyal mesafe işaretlemesi ve günlük olarak temas noktalarının dezenfekte edilmesi sağlanıyor mu?			
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü - Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan afiş ve posterler çalışma ve ortak kullanım alanlarına dikkat çekici renk ve boyutlarda asıldı mı?			
Tokalaşma, sarılma, dokunma gibi davranışlarda personel uyarılıyor mu?			
Personele cep telefonlarını düzenli olarak dezenfekte etmesi ve iş arkadaşının kullanmasına izin vermemesi konusunda uyarılar yapılıyor mu?			
Personel soyunma odalarının düzenli olarak temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanıyor mu?			
Personel soyunma odalarında vardiya değişimlerinde yeterli mesafede personel olacak şekilde düzenleme yapıldı mı?			

Görevli personelin yolcu ile direk teması olması halinde; El dezenfektanı, önlük, tıbbi maske, eldiven, gözlük/yüz koruyucu kullanımı sağlanıyor mu?			
Personelin kullandığı araç gerek donanım (telsiz, el dedektörü, üniforma vb.) dezenfeksiyonunun yapılması sağlanıyor mu?			
Özellikle yolcu ve personelin kontrol noktalarında sıklıkla temas sağladığı metal, organik ve inorganik maddelerin konulduğu bagaj tepsilerinin periyodik olarak dezenfeksiyonu, tepsilerin sayısının artırılması ya da tek kullanımlık torba, poşet vb. kullanmak yoluyla eşyaların x-rayden geçmesi sağlanıyor mu?			
Yolcular taramadan geçmeden önce üzerlerinde bulunmaması gereken maddelerin sözlü olarak hatırlatılıyor mu? Yolcunun üstünde olan sinyal verebilecek eşyaları taranmak üzere x-ray cihazına koyacağı çantasının içine koyması sağlanıyor mu?			
Güvenlik uygulamaları, Havacılık Güvenliği Bülteni uyarınca gerçekleştiriliyor mu?			
X-Ray cihazı ve kapı tipi metal detektörlerinin aralarında mümkün olan maksimum mesafenin korunarak tesis edilmesi ve böylece sosyal mesafenin korunması sağlanıyor mu?			
Tarayıcı personele gerekli KKE temin edilmesi sağlanıyor mu?			
Yetkili servis tarafından gerçekleştirilecek cihazların bakım ve onarımlarında söz konusu cihazların dezenfekte ettirilerek teslim alınması sağlanıyor mu?			
Kontrol noktasından yolcu/personel geçişinde kişilerin geçişi için bakılacak dokümanlara dokunulmaması sağlanıyor mu?			
Kullanılan KKE atıklarının ayrı biriktirilmesi amacıyla atık kumbarası olması sağlanıyor mu?			
Tuvalet, banyo ve lavabolarda yeterli miktarda sıvı sabun, tuvalet kâğıdı ve kâğıt havlu olması sağlanıyor mu?			
Tuvalet, banyo ve lavaboların dışına el dezenfektanları yerleştirildi mi?			
Tuvalet, banyo ve lavabolar günlük ve vardiyalı düzende dezenfekte ediliyor mu? Temizlik kayıtları tutuluyor mu?			
Dinlenme alanlarında el dezenfektanı konuldu mu? Her gün dolu olması sağlanıyor mu?			
Dinlenme alanlarındaki masa ve sandalyeler arasında en az 2 metre mesafe sağlandı mı?			
Temizlik ile görevli kişilere maske, yüz koruyucu ve eldiven kullanırılıyor mu? Kayıtları tutuluyor mu? (Temizlik sırasında takılan maske ve eldivenler her kullanımdan sonra, her moladan önce ve her vardiya sonunda atılmalıdır).			
Çay ve su makinelerinin ortak kullanımı sona erdi mi? (Çay makinesi tek bir kişi tarafından kullanılmalı, şişe su ya da kapalı bardak su dağıtılmalıdır).			
Çay, kahve gibi içecek bardakları tek kullanımlık olanlarla değiştirildi mi?			
Personelin kullandığı araç-gereç, iş ekipmanları her kullanımdan sonra temizleniyor ve dezenfekte ediliyor mu?			
Para ile teması olan personele (mali işler vb.) gerekli koruyucu donanım sağlanıyor mu? (eldiven, el antiseptiği vb.)			

Enfeksiyon belirtileri gösteren kişilerle doğrudan temas edebilecek sağlık çalışanları için el dezenfektanı, önlük, tıbbi maske, eldiven, gözlük/yüz koruyucu temin ediliyor mu?			
TOPLANTI VE EĞİTİMLER			
Risk değerlendirme ve acil eylem planı hazırlandı mı?			
Toplantı ve eğitimler ertelendi mi?			
Zorunlu eğitimler, sosyal mesafeye dikkat edilerek en az kişi ile veya uzaktan eğitim şeklinde yapılıyor mu?			
Zorunlu toplantılar telekonferans-video konferans şeklinde yapılıyor mu?			
Bir arada yapılması zorunlu toplantılarda sosyal mesafeye uygun oturma şekli, tek kullanımlık mendil ve alkol bazlı el dezenfektanı bulundurma, tokalaşmama gibi önlemler alınıyor mu?			
Toplantı katılımcıların listesi ve toplantı tarihi kayıt altına alınarak olası bir vakada karantina grubu oluşturma konusunda listeler tutuluyor mu?			
Çalışanlara COVID19'un yayılımını engellemek için bilgilendirme yapıldı mı?			
Bilgilendirme ve eğitimler kayıt altına alındı mı?			
YEMEKHANE VE DİNLENME ALANLARI			
	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Ara dinlenmelerde çalışanların sosyal mesafeyi korumaları için önlem alındı mı? (ara dinlenme yerlerinin belirlenmesi, ara dinlenme zamanlarının ayarlanması gibi).			
Yemek molalarında sosyal mesafenin korunması için önlem alındı mı? (Yemekhane masalarının aralarının açılması, masalarda çapraz karşılıklı en fazla birer kişi oturacak şekilde sandalye konulması ve yer işaretlemesinin yapılması, yemekhaneye giden kişi sayısının ayarlanması, yemek sırası bekleyen kişilerin sosyal mesafelerinin yer işaretlemeleri ile belirlenmesi gibi).			
Yemek ve içecekler tekli kumanya şeklinde dağıtılıyor mu?			
Yemekhane ve dinlenme alanlarında günlük ve vardiyalık olarak temizlik ve dezenfeksiyon yapılıyor mu?			
Temizlik kayıtları tutuluyor mu?			
El yıkama alanlarına el yıkama broşürleri asıldı mı?			
Düzenli yemekhane denetimleri yapılıyor mu?			
Kontrolü Yapan Ad Soyadı İmza:			
Kontrolün Tarihi:			
Uygunsuz durumlar (HAYIR cevabı verilen hususlar) derhal işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.			
İşveren/İşveren Vekili Kaşe/İmza			

**PANDEMİ SÜRESİNCE HAVAALANLARINDA PAYDAŞLARA YÖNELİK
SORUMLULUKLARA AİT KONTROL LİSTESİ**

Bu doküman, pandemilere ilişkin belirlenen uygulamaların riskler tamamen ortadan kalkıncaya ve normalleşme süreci tamamlanıncaya kadar tüm havaalanlarında eksiksiz olarak yerine getirilmesi ve havaalanlarında belirlenen yeterliliklerin sağlanması sonrasında havaalanlarına Pandemi Sertifikası düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Belirlenen yeterlilikler doğrultusunda havaalanlarında hizmet veren tüm resmi/özel kurum kuruluşların kendi yeterlilik ve kontrol listelerini oluşturmaları ve periyodik olarak denetlemeleri gerekmektedir.

Havaalanı İçinde Hizmet Veren Kurum, Kuruluşların Sorumlulukları	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Uçaklarda ayrı olarak toplanmış olan tek kullanımlık maske, eldivenler ile diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının Yer Hizmeti Kuruluşu tarafından ilgili Genelge hükümlerince yönetimi sağlanıyor mu?			
Havaalanı Pandemi planında kurum kuruluş ve işletmelere ilişkin sorumluluklar belirlenmiş mi?			
Pandemi hususunda tüm havaalanlarında Mülki İdare Amirinin Başkanlık edeceği Sağlık ve Uygulama Komisyonu ile alt çalışma grupları oluşturulmuş mu?			
Havaalanı işletmecisi haricindeki Kurum, Kuruluş ve Otoritelerin Sorumlulukları			
Şüpheli vakaların COVID-19 rehberine göre yönetimi sağlanıyor mu?			
Havaalanlarında çalışan sağlık görevlisi sayısı arttırılmış mı?			
COVID-19 şüphesi olan yolcular hastaneye yönlendiriliyor mu?			
Havaalanlarına inişi gerçekleşen tüm yurt dışı seferlerinin takibinin Sağlık Bakanlığı – Hudut Sağlık biriminin koordinasyonu ile gerçekleştirilerek dış hatlar gelen yolcuların termal kameralar ile takibinin Hudut Sağlık birimleri tarafından yapılması planlanmış mı?			
Yurtdışından gelen yolcular, havaalanı Pandemi planında belirtilen prosedürlerde yer alan şekilde kontrolden geçiriliyor mu?			
Kontrolü Yapan Ad Soyadı İmza:			
Kontrolün Tarihi:			
Uygunsuz durumlar (HAYIR cevabı verilen hususlar) derhal işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.			
İşveren/İşveren Vekili Kaşe/İmza			

**PANDEMİ SÜRECİNDE HAVAALANLARINDA TESİSLERE YÖNELİK İLAVE
TEDBİRLER KONTROL LİSTESİ**

Bu doküman, pandemilere ilişkin belirlenen uygulamaların riskler tamamen ortadan kalkıncaya ve normalleşme süreci tamamlanıncaya kadar tüm havaalanlarında eksiksiz olarak yerine getirilmesi ve havaalanlarında belirlenen yeterliliklerin sağlanması sonrasında havaalanlarına Pandemi Sertifikası düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Belirlenen yeterlilikler doğrultusunda havaalanlarında hizmet veren tüm resmi/özel kurum kuruluşların kendi yeterlilik ve kontrol listelerini oluşturmaları ve periyodik olarak denetlemeleri gerekmektedir.

	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Havaalanlarında sensörlü el dezenfektanları gerekli yerlere yerleştirilmiş mi?			
Havaalanlarında özellikle terminal binalarında yolcu/personel ortak kullanımındaki mahallerin kapılarının fiziki imkanlar elverdiği ölçüde otomatik açılır/kapanır (fotoselli/sensörlü) olması sağlandı mı?			
Kapı kolu, ekranlar, tırabzanlar, asansör butonları, kontuar üstleri, yürüyen bantların tutacakları, yiyecek içecek alanlarındaki masalar vb. alanlar günde 4 kereye kadar temizliği sağlanıyor mu?			
Tuvalet temizliği, çöplerin boşaltılması, tuvalet lavabolarının temizliği, tuvalet kapı kolları, sifonlar vb. temizlik sıklığının artırılması, tuvalet kâğıdı ve klozet kâğıdı haznelerinin dezenfekte edilmesi sağlanıyor mu?			
Dokunmatik ekranlar ve sıklıkla temas edilen yüzeylerin (self check-in kioskuları, bagaj sarma makineleri, göç kontuarları, asansör butonları, asansör ve merdiven tutacakları, information deskleri, bagaj el arabaları vb.) dezenfektan özellikli kimyasallarla sıklıkla temizlenmesi ve/veya tek kullanımla daha uzun koruma sağlayan dezenfektanla süresi içerisinde spreylene/temizlenmesi sağlanıyor mu?			
Bu dezenfeksiyon uygulaması self check-in kioskuları, bagaj sarma makineleri, kontuarlar, asansör butonları, asansör ve merdiven tutacakları, danışma masaları, bagaj el arabaları vb. ekipmanlara da uygulanıyor mu?			
Halı yüzeylerin haftada üç gün vakumlu temizleyici ile temizlenmesi ve sağlanıyor mu?			
Yolcu trafiği yoğun olan alanlara günlük olarak vakumlama yapılıyor mu?			
İmkanlar dahilinde biniş kartlarının (Boarding pass) basılı olarak verilmesi uygulaması yerine SMS/QR Code, Elektronik check-in uygulamaları teşvik ediliyor mu? Mümkün olmaması halinde biniş kartlarının çalışanla temasını en aza indirgeyecek şekilde yolcular tarafından alınmasına yönelik düzenleme yapılmış mı?			
Check-in desklerinde yolcu kimlik kontrolünün görevlinin yolcuya temasını önleyecek şekilde TC Kimlik kartının uzaktan temassız okutulmasına ilişkin teknolojiler geliştirilip uygulamaya konulmuş mu?			
Atıkların alınma süreleri kısaltılmış mı?			
Müstecirlerce işletilen ticari alanlarda müşterilerin akıllı ödemelerle (minimum nakit alışverişi için) ödeme yapmasını teminen temassız pos makinası kullanımı mecburi tutuluyor mu?			
Yeme içme mahallerinde basılı menülerin kaldırılması, online/dijital ekran veya mobil ortamda müşteriye menü sunulması sağlanıyor mu?			

Yeme içme mahallerinde tek kullanımlık çatal-bıçak-tabak, baharat, bardak vb. ile servis yapılması teşvik edilmesi /zorunlu tutulması sağlanıyor mu?			
Her bir kullanıcının kullanımından / ayrılmasından sonra yüzeylerin (masalar, sandalyeler) % 70 alkolle temizlenmesi sağlanıyor mu?			
Yeme içme mahallerinde otomatik sensörlü dezenfektan bulunduruluyor mu?			
Servis masalarında ve müşteri hizmetlerinde tüm ortak alanlarda en az 1 metre mesafenin temini sağlanıyor mu?			
Herhangi bir toplu eğlence aktivitesi düzenlenmesi engelleniyor mu?			
Gelen/Giden yolcu karşılama/uğurlama alanlarındaki oturma grubu sayısı azaltıldı mı? Uçuşla ilgisi olmayan insan trafiğinin önüne geçilmesi sağlanmış mı?			
Sosyal Mesafeye ilişkin işaretleri ve bildirimler yüksek görünürlük ve net talimatlarla düzenli aralıklarla yerleştirilmiş mi?			
Terminal binası girişlerinde, kontroller sırasında yoğunluğu önlemek için gerekli tedbirler alınıyor mu?			
Asansörlerde% 30'dan fazla kapasite kullanımına izin verilmemesi sağlanıyor mu?			
Havaalanının tüm alanlarının havalandırmasındaki sistemler bakımından geçirilmiş mi?			
Havaalanının tüm alanlarında içeriye verilen hava dış hava ile yüksek karışım alınarak veriliyor mu?			
Sosyal mesafenin korunması ve yolcuların bu doğrultuda kara ve hava tarafında yönlendirilmelerine ilişkin personel eğitilip terminal binası ve apronda görevlendirilmeleri sağlanıyor mu?			
Yemek ve ibadet gibi toplu bulunulan alanlarda en az 2 metre sosyal mesafe sağlayacak uyarılar saf şeritleri vb. uygulanıyor mu?			
Terminal genelinde tüm yolcu oturma gruplarında, yolcu salonlarında (Gates) sosyal mesafeye göre ayarlamalar yapılmış mı?			
Koltuklar üzerine yapıştırılacak çıkartmalara yolu ile "bu koltuğa sosyal mesafe nedeniyle oturmamız" vb. uyarıcı bilgilendirmeler bulunduruluyor mu?			
Satış yapılan mağazalarda çalışanlar için KKE sağlanması zorunlu tutuluyor mu?			
Satış yapılan mağazalarda; kasiyer bölümleri ve yemek servis alanları gibi yerlerin ihtiyaç bulunması halinde pileksiglass seperatörlerle ayrılması sağlanmış mı?			
Terminal genelinde tüm yolcu oturma gruplarında/bekleme yerlerinde/teşhir standlarında bulunan dergi, kitap, gazete vb. kaldırılmış mı?			
Yolcuların arınmış salondan hava tarafına çıkışına ve uçağa/yolcu köprüsüne binişine yolcu hizmetleri memuru aracılığı ile sosyal mesafe kuralına uyarak sağlanıyor mu?			

Uçuş bilgi ekranlarında (FIDS) COVID 19'a ilişkin yolcuların alması gereken ve havaalanlarında alınan önlemlere dair bilgi yayını yapıyor mu?		
Kontrolü Yapan Ad Soyadı İmza:		
Kontrolün Tarihi:		
Uygunsuz durumlar (HAYIR cevabı verilen hususlar) derhal işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.		
İşveren/İşveren Vekili Kaşe/İmza		

**PANDEMİ SÜRECİNDE HAVAALANLARINDA YOLCUYA YÖNELİK
KONTROL LİSTESİ**

Bu doküman, pandemilere ilişkin belirlenen uygulamaların riskler tamamen ortadan kalkıncaya ve normalleşme süreci tamamlanıncaya kadar tüm havaalanlarında eksiksiz olarak yerine getirilmesi ve havaalanlarında belirlenen yeterliliklerin sağlanması sonrasında havaalanlarına Pandemi Sertifikası düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Belirlenen yeterlilikler doğrultusunda havaalanlarında hizmet veren tüm resmi/özel kurum kuruluşların kendi yeterlilik ve kontrol listelerini oluşturmaları ve periyodik olarak denetlemeleri gerekmektedir.

KAMUOYU BİLGİLENDİRMELERİ VE İLETİŞİM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Havaalanları sosyal medya hesapları ve web sayfalarında alınan tedbirleri, çalışmalar ve yolcu bilgilendirmeleri dikkat çekecek şekilde yayımlanıyor mu?			
Havaalanlarında bilgilendirme ekranlarında yolcuları uyarıcı bilgiler yayımlanıyor mu?			
Bilet satış işlemlerinde yolcunun sağlık bilgileri, (Covid-19 rahatsızlığı geçirip geçirmediği, riskli bölgelerden gelip gelmediği vb.) bilgiler talep ediliyor mu?			
HAVAALANI YOLCU SERVİS ARAÇLARI			
Servis araçlarında yolcunun sık temas ettiği yüzeyler operasyonel sıklığa bağlı olarak dezenfekte ediliyor mu?			
Servis araçlarının kapasitesi salgın önlemleri çerçevesinde belirlenen oranda sağlanıyor mu?			
Araçlarda el dezenfektanı var mı? Her gün dolu olması sağlanıyor mu?			
Yolculuk sırasında şoför ve yolcular maske kullanıyorlar mı?			
Temizlik kayıtları tutuluyor mu?			
YOLCU SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ			
Havayolunu kullananak kişiler ülkelerin sağlık otoritelerinin belirlemiş olduğu tedbirlere (maske kullanımı, sosyal mesafe vb.) uyum gösteriyor mu?			
Maskesiz kişilerin havaalanı ve müteimmimlerine girişi engelleniyor mu?			
Risk bölgelerinden gelen yolcuların farklı giriş çıkış noktalarını kullanması sağlanıyor mu?			
Yolcuların vücut sıcaklığı, temassız ateş ölçer /termal kamera ile Yurtiçi/Yurtdışı Giden yolcu için; 1- Terminale ilk girişte Yurtdışı gelen yolcu için; 1- Terminal Binasına girişinde ölçülüyor mu?			
Semptom gösteren yolcuların ölçüm sonuçları kayıt altına alınıyor mu?			

Çocuk yolculara ebeveynleri kontrolünde koruyucu tedbirlerin alınması sağlanıyor mu?			
Pandemi Planında havayolu ile ulaşımı sakıncalı olan COVID-19 şüphesi bulunan yolculara ilişkin yapılacak işlemlere yer verilmiş mi?			
COVID-19 şüphesi bulunan yolcularının Sağlık birimine sevkine kadar bekletileceği alan/oda belirlenmiş mi?			
COVID-19 şüphesi bulunan yolcuyu sağlık şefliği/hudut sahiller tabipliğine bildirilerek hastaneye sevki sağlanıyor mu?			
Bekleme alanı/odasına girmek zorunda olan kişiler önlük, tıbbi maske, gözlük/yüz koruyucu, eldiven temin ediliyor mu?			
Yolcuların check-in sırasında sosyal mesafenin korunması için ayarlama yapıldı mı? (Kontuar başında durulacak yerler-yolcular arası bekleme mesafesi)			
Yolculara yönelik bekleme ortamı yer işaretlemeleri ile belirlendi mi?			
Periyodik aralıklarla check-in kontuarında temizlik/dezenfeksiyon yapılıyor mu?			
Refakatçi zorunluluğu olan yolcular, bilet alış, toplantı, ziyaret, bakım onarım vb. amaçlarla gelen kişiler haricinde yolcu olmayanların (karşılایıcı/uğurlayıcı) terminal binalarına girişleri engelleniyor mu?			
Havaalanına gelen yolcular; uçuşları öncesinde havayolu şirketlerine Türkiye sınırları içerisinde ikamet edecekleri adresi bildiriyor mu?			
Kontrolü Yapan Ad Soyadı İmza:			
Kontrolün Tarihi:			
Uygunsuz durumlar (HAYIR cevabı verilen hususlar) derhal işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.			
İşveren/İşveren Vekili Kaşe/İmza			

HAVAALANI PANDEMİ SERTİFİKASI BAŞVURU FORMU

1. HAVAALANI BİLGİLERİ	
Havaalanı Adı:	
Havaalanı işletmecisinin tam adı:	
Havaalanı işletmecisinin adresi:	
Havaalanı bulaşıcı hastalık koordinatör isim, ünvanı:	
Havaalanı bulaşıcı hastalık koordinatör e-posta:	
Havaalanı bulaşıcı hastalık koordinatör tel:	
NOT: Bu başvurunun ekinde, Havaalanı Pandemi Tedbirleri ve Sertifikasyonu Genelgesi ve Ek'lerinde detayları açıklanan planlar sunulmalıdır.	

2. EKLER	
1)	Havaalanı salgın önleme tedbirler planı
2)	Havaalanı salgınla mücadele ve risk yönetim sistemi
3)	Yolcu sağlığı ve güvenliği harekât planı
4)	Çalışan sağlığı ve güvenliği harekât planı
5)	Tesislerde alınacak tedbirler harekât planı
a)	Genel tedbirler;
b)	Yolcu ve Bagaj Tarama Sırasında Alınacak Tedbirler
c)	Tesislere Yönelik Alınabilecek Ortak Temizlik ve Hijyen Tedbirleri
d)	Kamuoyu bilgilendirmeleri ve iletişim
e)	Kara tarafı operasyonları
f)	Hava tarafı operasyonları.
g)	Paydaşların sorumlulukları

HAVAALANI PANDEMİ SERTİFİKASI BAŞVURU FORMU

- 6) Havaalanında bulunan işletmelerin listesi.
- 7) Havaalanında bulunan işletmelerin bulaşıcı hastalık korunma hareket planları
- 8) İl Sağlık Müdürlüğü Olumlu Raporu
- 9) Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü Olumlu raporu
- 10) Acil Sağlık Hizmetler Genel Müdürlüğü Olumlu Raporu

3. BAŞVURU SAHİBİNİN TAAHHÜDÜ

Bu başvuru formunda, formun eklerinde ya da formun ekinde yer alan planlar, planlardaki beyan ve bilgilerin tam ve doğru olduğunu, bu bilgilerin değişmesi durumunda belirtilen süre içerisinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne bildirim yapılacağını aksi bir durumda oluşabilecek tüm cezai ve idari yaptırımların sorumluluğu hakkında bilgi sahibi olduğumu taahhüt ederim.

Başvuru Sahibinin;

Başvuru Tarihi:	İmzası:
Adı ve Soyadı:	Unvanı:
Telefon Numarası:	Elektronik Posta Adresi:

HAVAALANI PANDEMİ SERTİFİKASI BAŞVURU FORMU

4. SHGM TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

Başvurunun;

SHGM'ye ulaştığı tarihi:	Başvuruyu Alan Kişi Adı ve Soyadı:		
SHGM tarafından denetim planlanan tarih:	SHGM denetimlerinin tamamlandığı tarih:		
SHGM Denetim / Değerlendirme Ekibi:			
<u>Görevi</u>	<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>Daire Başkanlığı</u>	<u>İmzası</u>
Heyet Başkanı			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Heyet Üyesi			
Gözlemci			
Gözlemci			
Gözlemci			
Gözlemci			

SHGM Denetim / Değerlendirme Ekibinin Değerlendirmesi:

☐ Sertifika almaya uygundur	☐ Sertifika almaya uygun değildir

SHGM Denetim Ekibi Değerlendirme Tarihi:

□□ / □□ / □□□□

İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan
"HAVAALANI PANDEMI TEDBİRLERİ VE SERTİFİKASYONU GENELGESİ"
kapsamında istenen koşulları yerine getirdiği için
İstanbul Havalimanında Pandemi Sertifikası
almaya hak kazanmıştır.

Sertifika No: SHGM/ Pandemi
Düzenleme Tarihi: / 05 /2021
Kuruluş Türü: Havaalani
İşletmecisi

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Ulaştırma ve Altyapı Bakanı